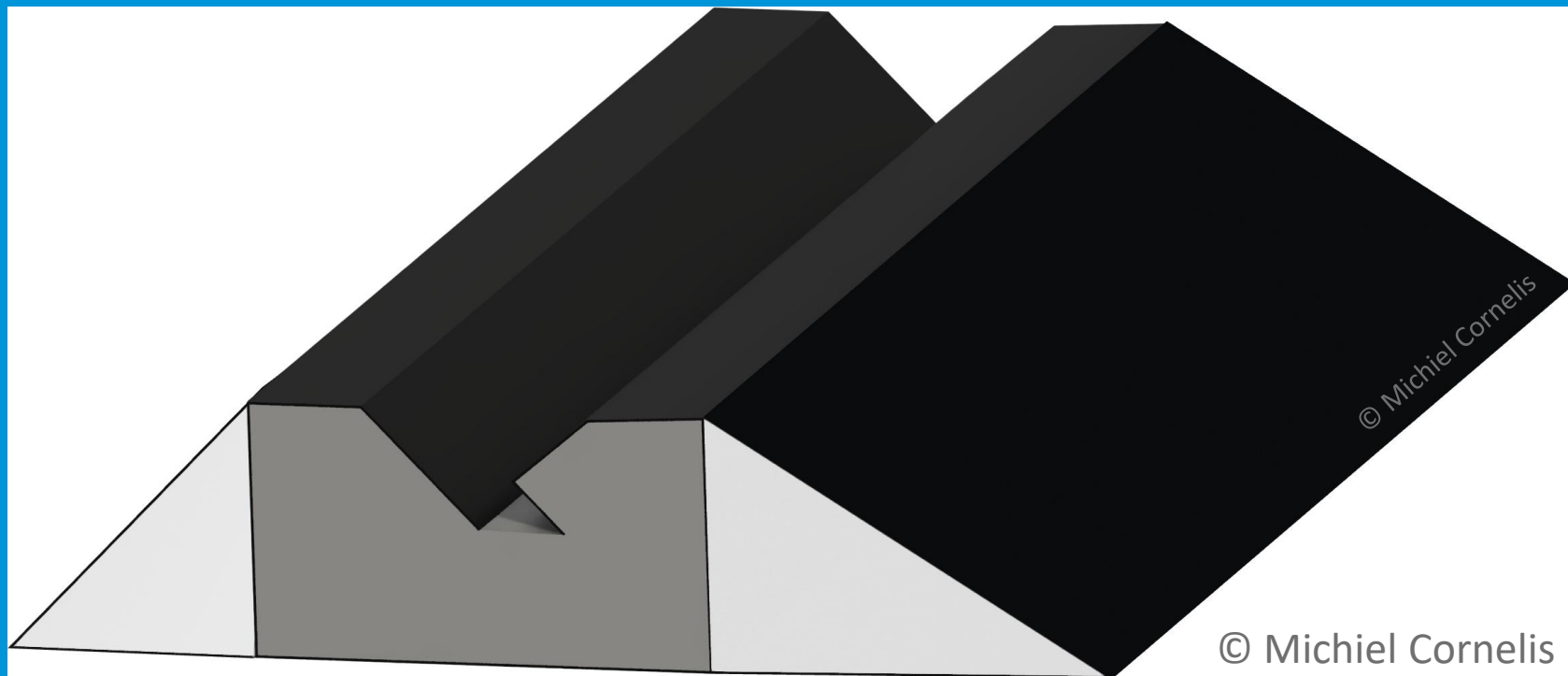

STOWA: INDAMMEN VAN UITHEEMSE RIVIERKREEFTEN (EN KRABBEN)

MICHIEL CORNELIS
25-11-2025

- Probleemstelling
- Verspreiding uitheemse kreeften en krabben bij WSBD
 - Beheergebied
 - Data verzamelen
- Krabbensleuf (VMM)
- Ombouwen krabbensleuf naar 'kreeftensleuf' (2021-2022)
- Werking van Kreeften-Krabbensleuf
- Doorkijk naar resultaten bij WENR (2023 - 2024)
- Casus 2025 met tussentijdse conceptresultaten
- Vervolg

PROBLEEMSTELLING

- **Uitheemse soorten**
 - Ecologie verschilt, schade niet
 - Visserijwet 1963
 - (+ Calicotkreeft sinds 2025)
- **Schadepatroon**
 - Verknippen waterplanten
 - Biodiversiteitsverlies
 - Graverij
- **Verspreiding**
 - Rivierkreeften: ± 2 km/jaar (©De Jong, et al. 2019)
 - Krabben (©Ecopedia):
 - Voorjaar (maart): ± 1 -3 km/dag
 - Najaar (september): ± 10 km/dag

Naam: Gevlekte Amerikaanse rivierkreeft <i>Faxonius limosus</i> (Raffinesque, 1817) Herkomst: Noord-Amerika Sinds: 1968	Naam: Marmerkreeft <i>Procambarus fallax</i> cf. <i>virginialis</i> (Hagen, 1870) Herkomst: Noord-Amerika Sinds: 2004	Naam: Rode Amerikaanse rivierkreeft <i>Procambarus clarkii</i> (Girard, 1852) Herkomst: Noord-Amerika Sinds: 1985	Naam: Turkse rivierkreeft <i>Pontastacus leptodactylus</i> (Eschschol, 1823) Herkomst: Oost-Europa – Azië Sinds: 1977
			
Naam: Californische rivierkreeft <i>Pacifastacus leniusculus</i> (Dana, 1852) Herkomst: Noord-Amerika Sinds: 2004	Naam: Geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft <i>Faxonius virilis</i> (Hagen, 1870) Herkomst: Noord-Amerika Sinds: 2004	Naam: Gestreepte Amerikaanse rivierkreeft <i>Procambarus acutus</i> (Girard, 1852) Herkomst: Noord-Amerika Sinds: 2002	Naam: Calicotkreeft
			

Naam: Ch. of J. Wolhandkrab

Herkomst: Azië

Sinds: 1931

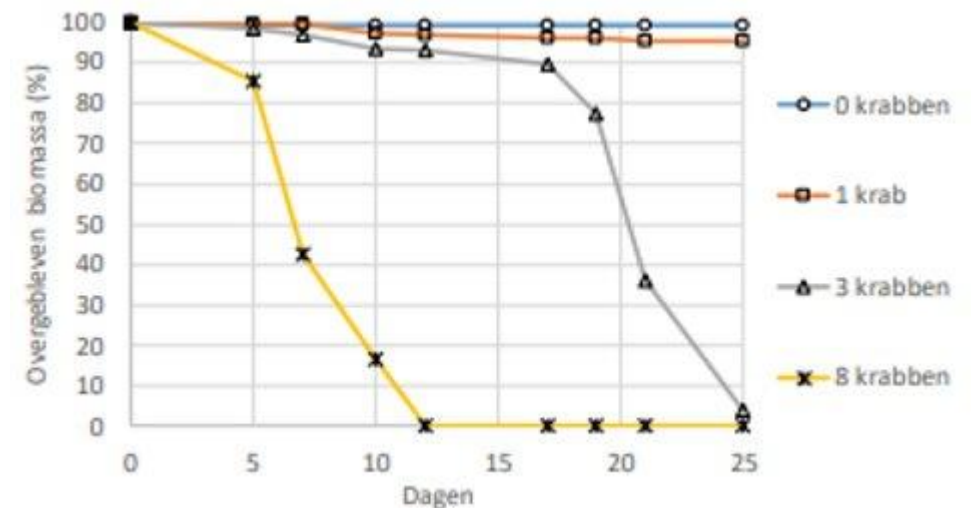
© Jelger Herder

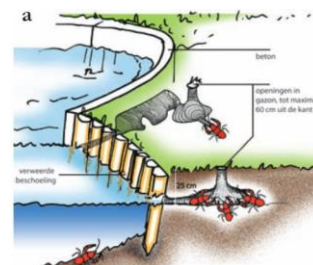
➔ Vegetatie na 12 dagen verdwenen met 8 krabben!

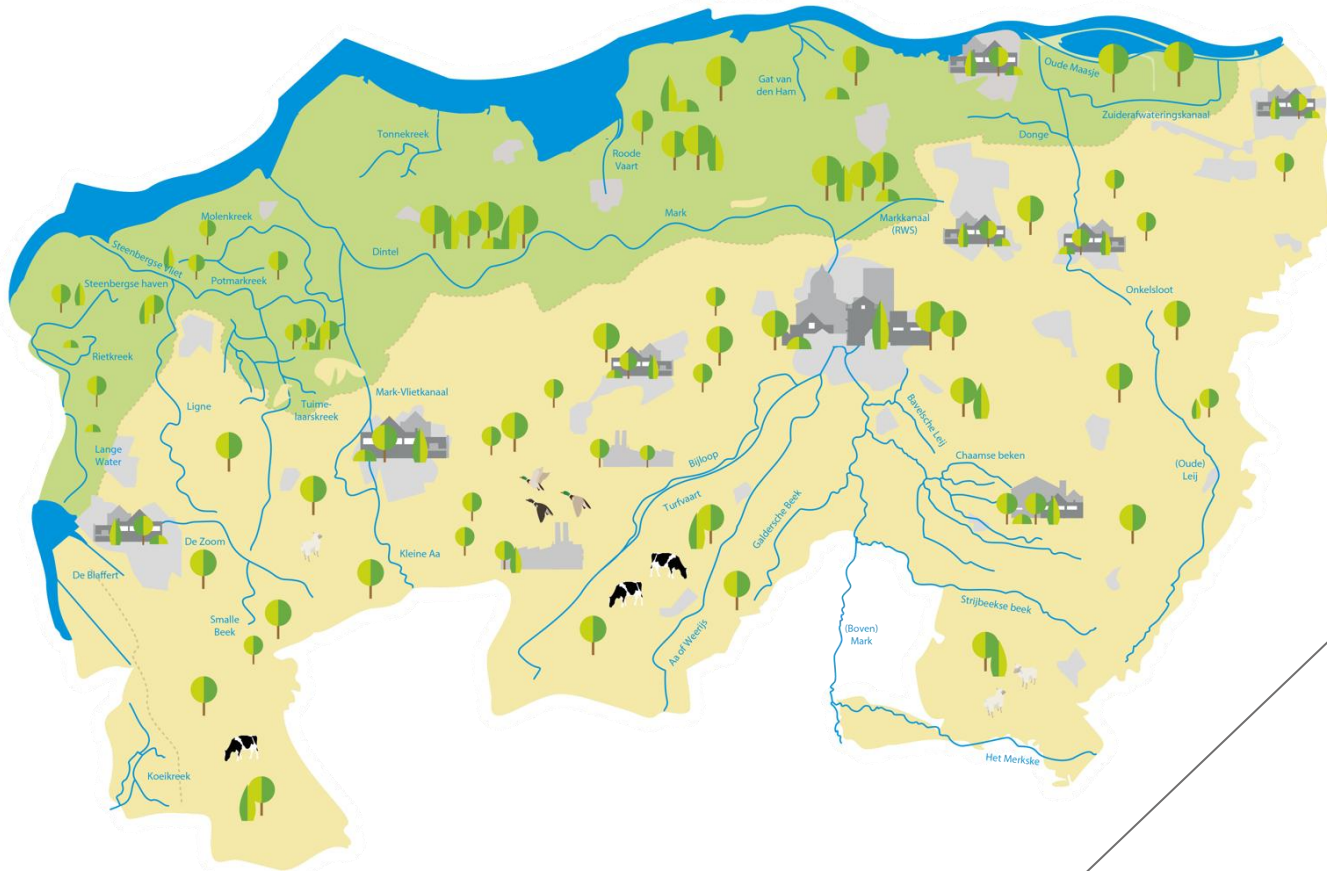

© Bram Koesse

© UA

‘NL in het klein’

- Zand en klei

KRW:

- 25 KRW-wateren
- R- en M-typen

Beleid plaagsoorten:

- Inzet op natuurlijke inrichting
 - Drempelwaarde rivierkreeften:
 $0,7 - 1 \text{ kreeft /m}^2$
- Verspreiding voorkomen + beheersen/beheren (+ bestrijden)
→ Hoe en waar?

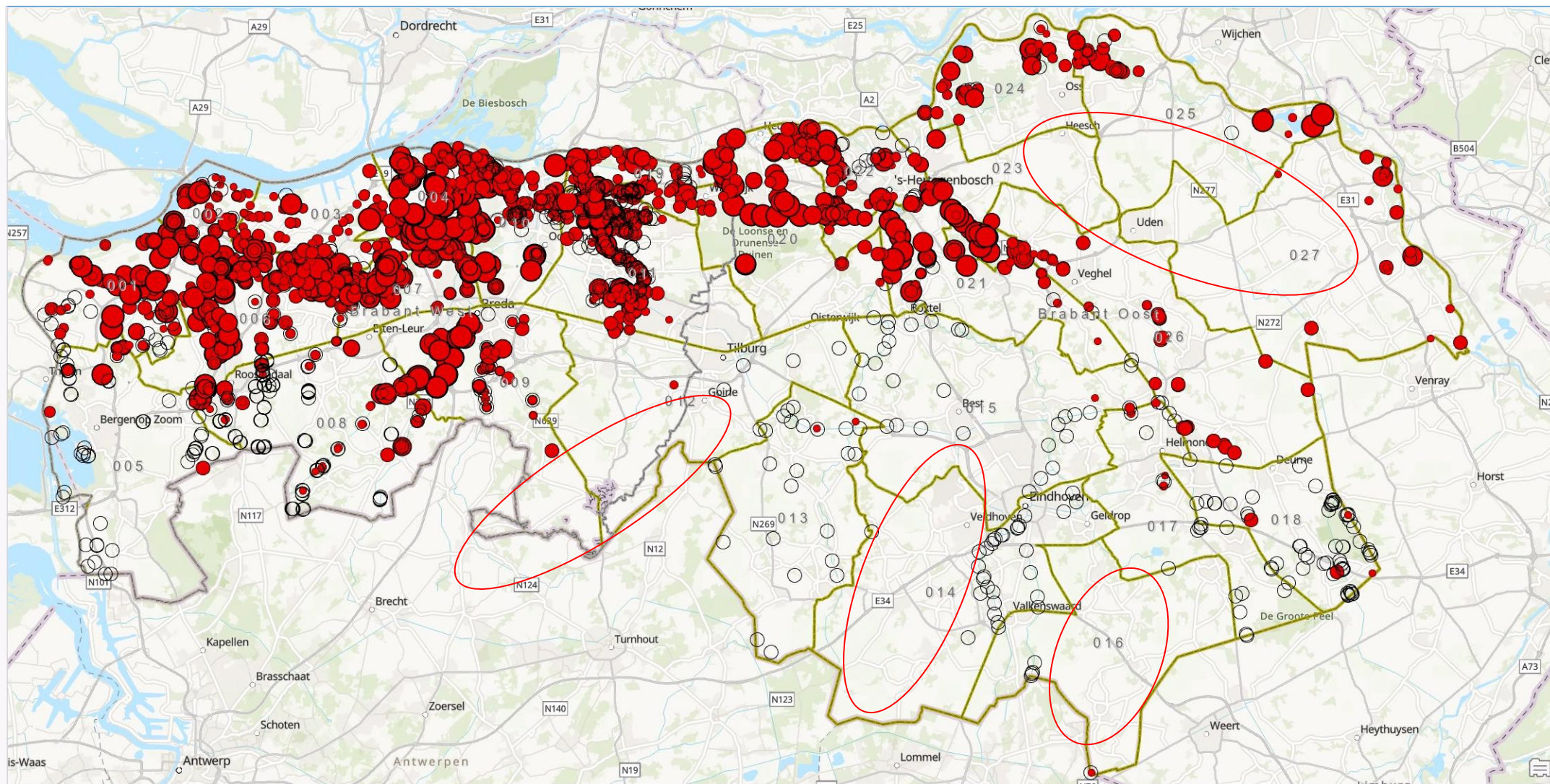

VERSPREIDING UITHEEMSE KREEFTEN EN KRABBEN BIJ WSBD (2024)

Data verzameld met dank aan de muskusrattenvangers!

Witte vlekken

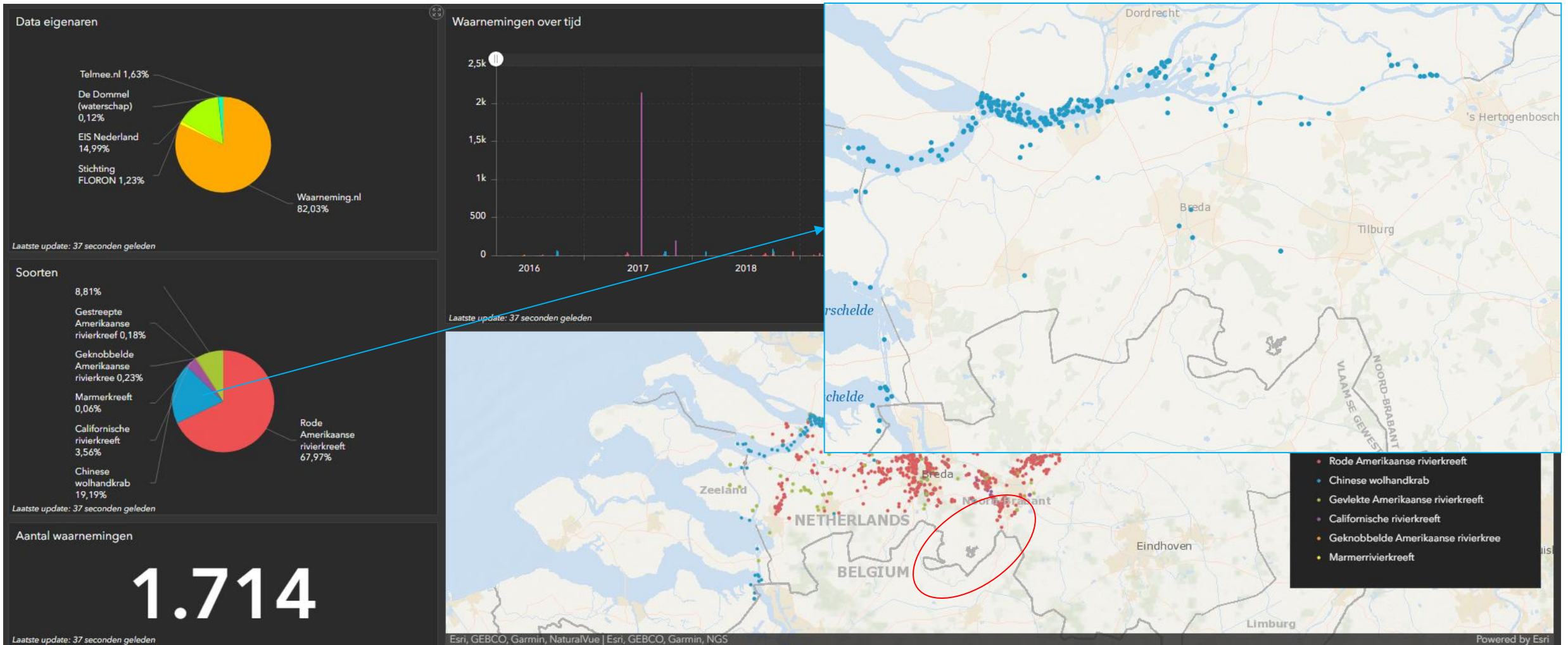
Aantal stuks

Enkel locaties waar MURA fuiken staan!

VERSPREIDING WSBD - NDFF

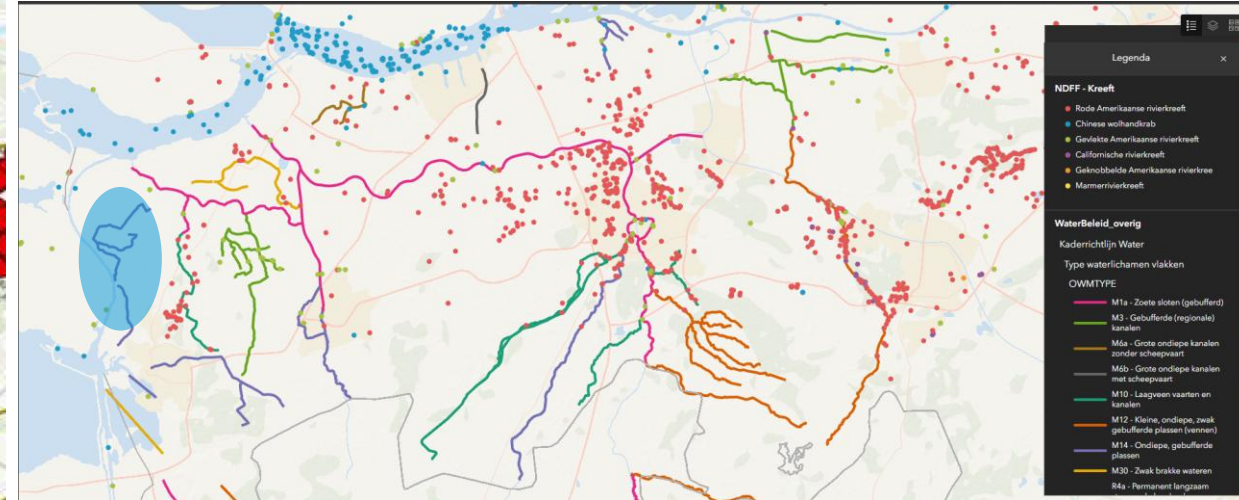
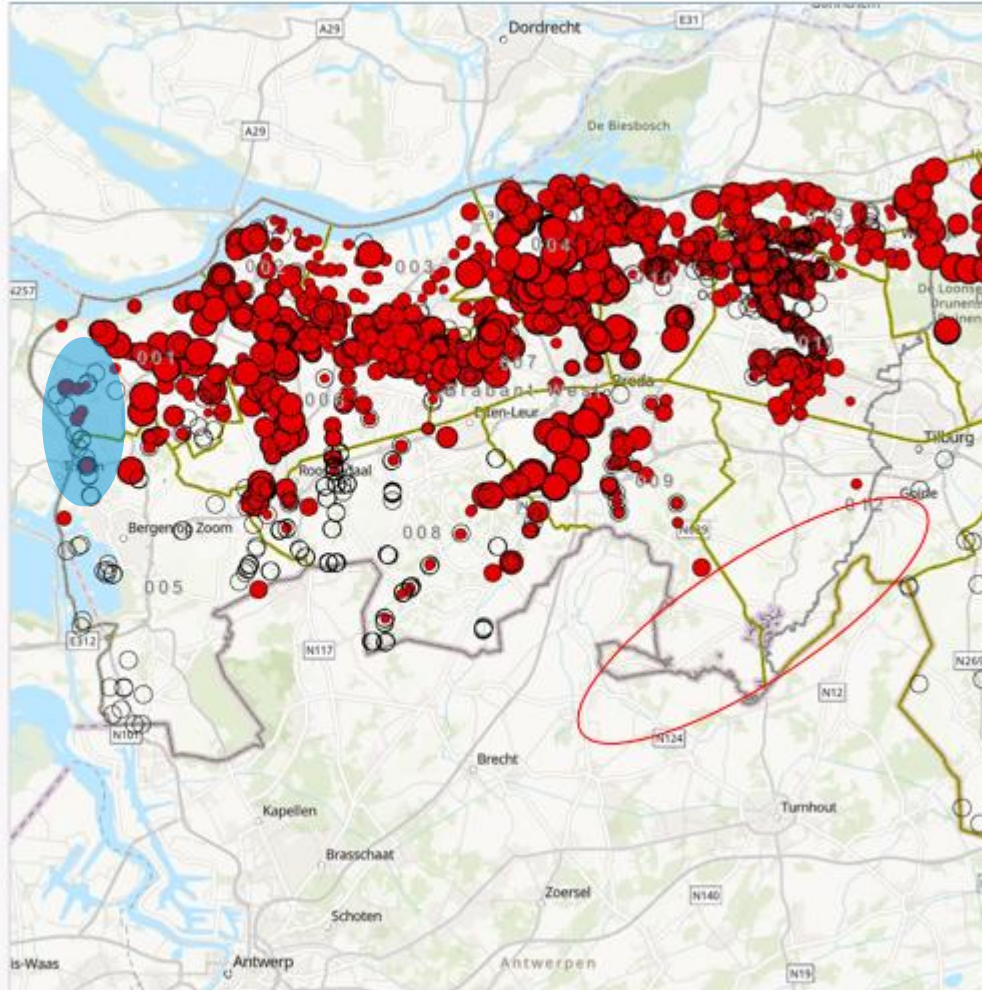
Kreeftendashboard -> eerste indicatie van waarnemingen en soorten gemeld door onderzoeksbureaus, etc.

GEGEVENSVERZAMELING: NDFF VS. MURA

Witte vlekken

Aantal stuks

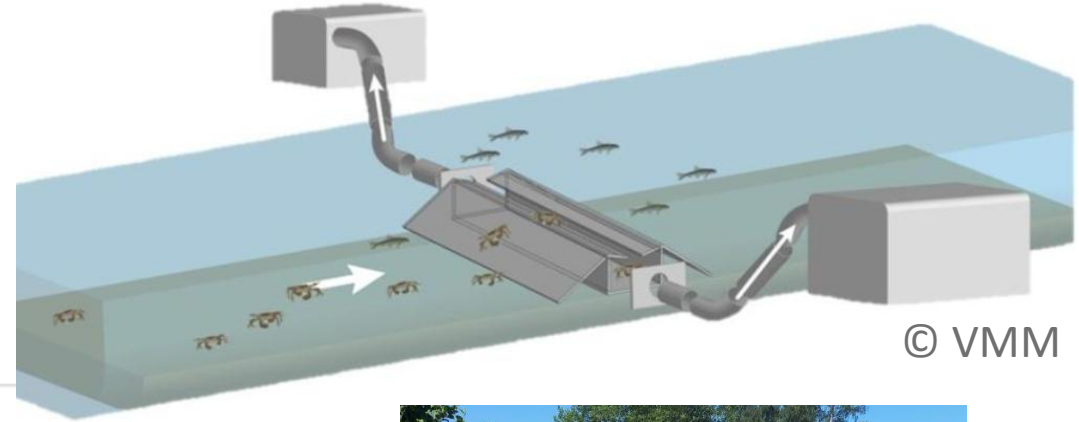
Kreeften dashboard

- Waarnemerseffect (in polders bijna niets)
- Inzicht in soorten bij NDFF (gevalideerd) vs. Mura (aan-of afwezigheid kreeft/krab)

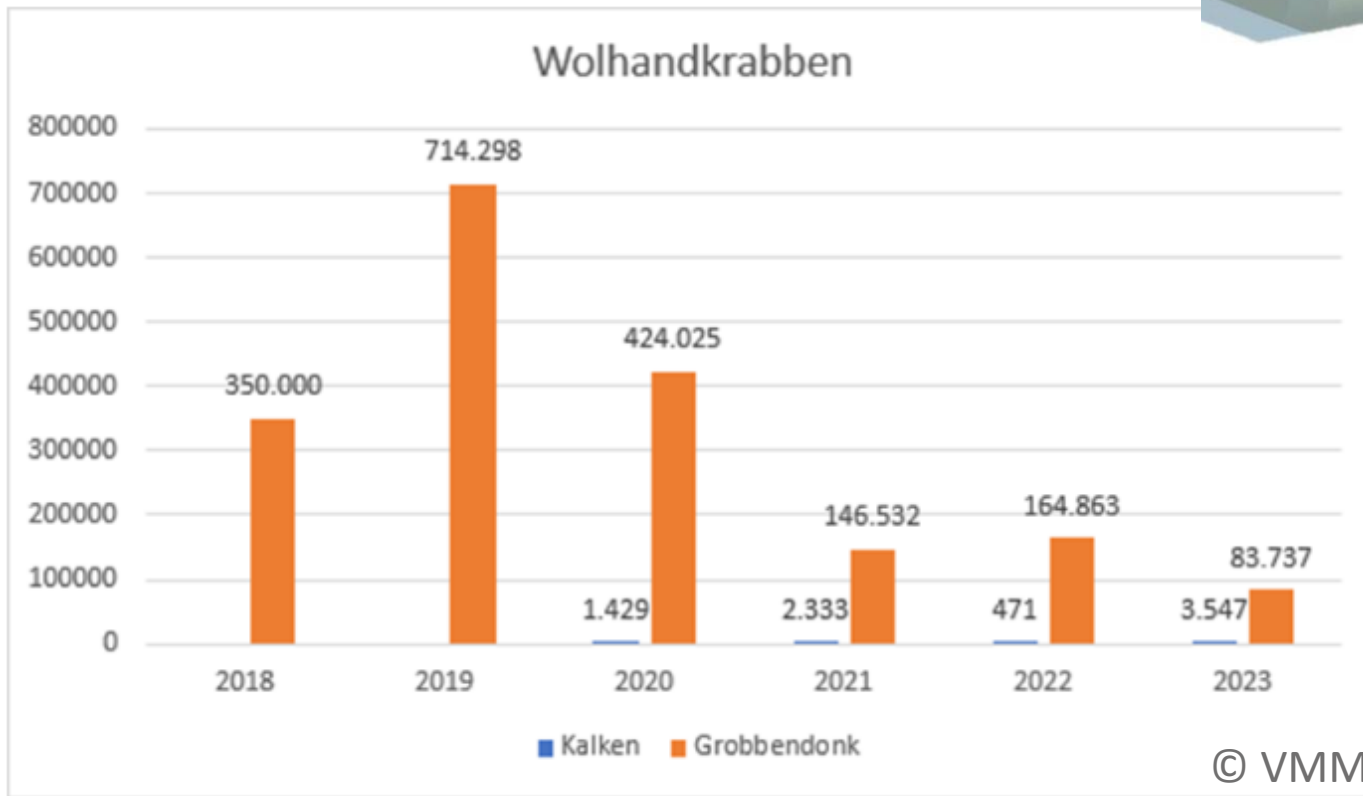
→ Wat nu? -> beheren of toch voordeur afsluiten?

KRABBENSLEUF (VMM)

- In 2018 eerste krabbensleuf aangelegd na proeven bij UA
- “Brievenbus met oploopplaten”
 - Vistrap in Kleine Nete (Grobendonk, Vlaanderen)
- Efficiëntie en vangstresultaten

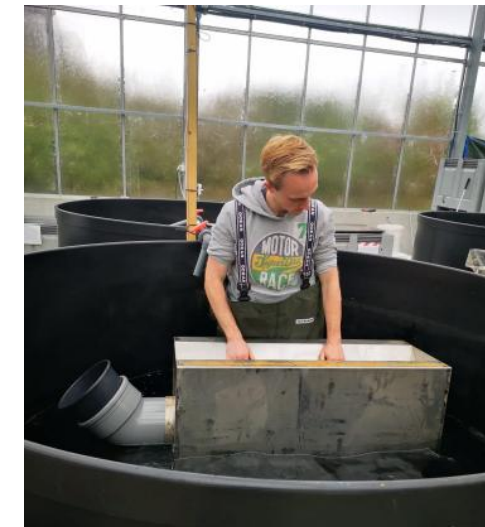
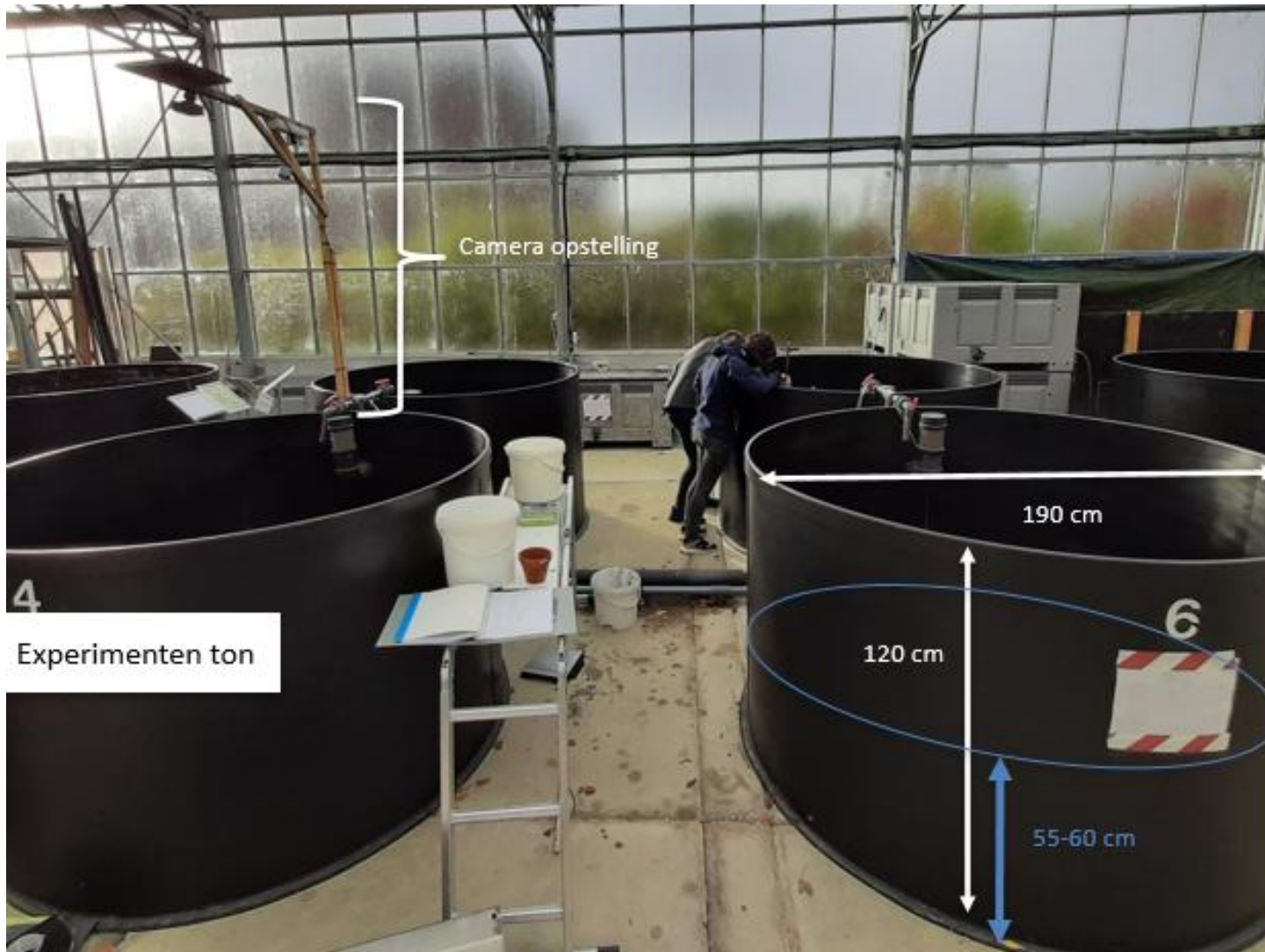
© VMM

This is what the trap looks like under water during the construction work. (Photo: Paul van Loon)

© VMM

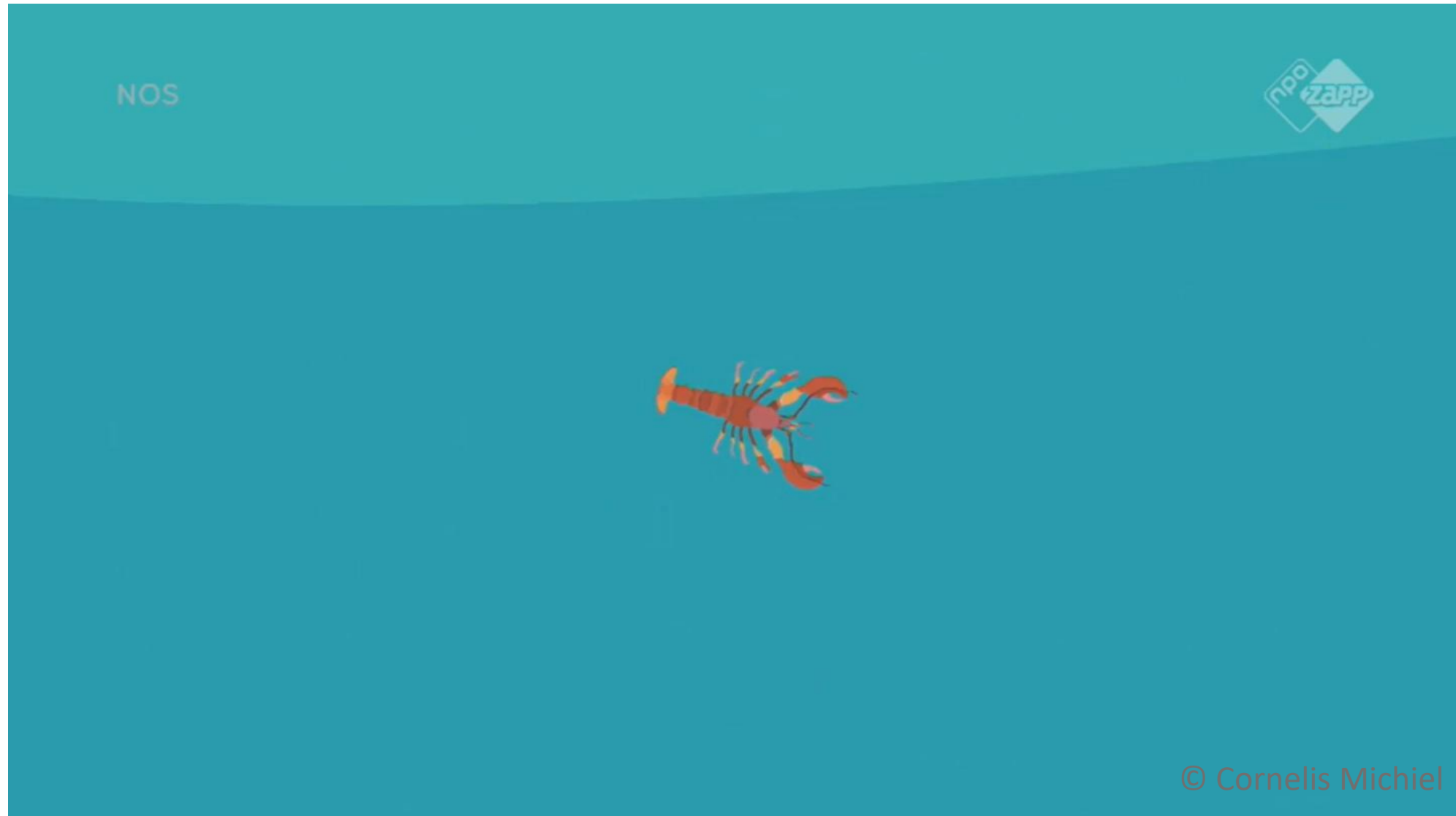
OMBOUW KRABBENSLEUF -> KREEFTEN-KRABBENSLEUF (2021-2022)

© Michiel Cornelis

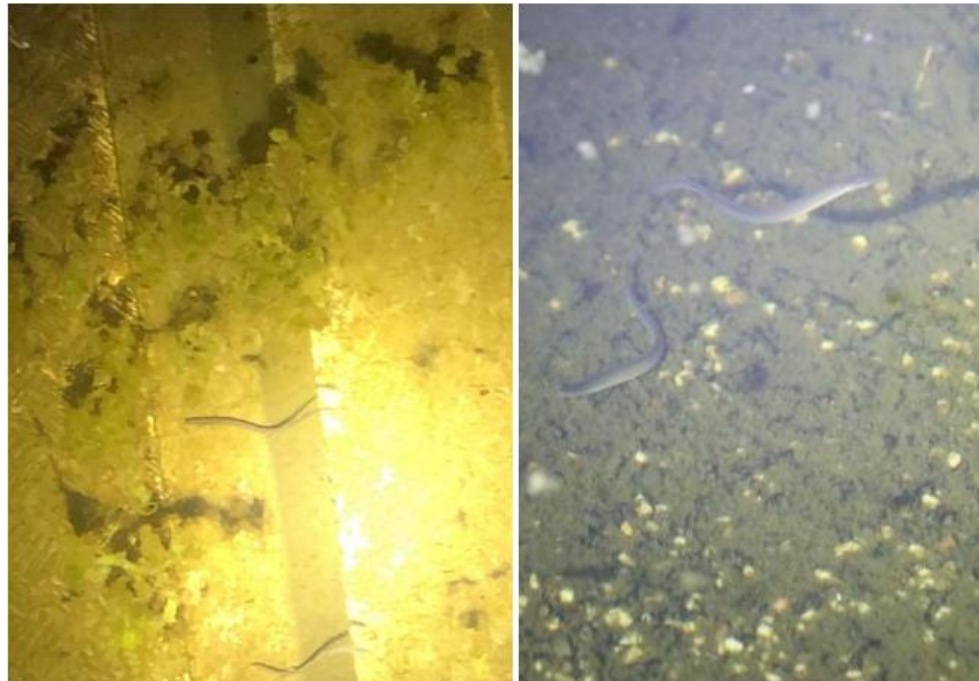
Ontwerp
bestaande
krabbensleuf
aangepast ->
rivierkreeften-
"proof"

Samenwerking: Universiteit Antwerpen, VMM, (WENR) + WSBD (initiatiefnemer + bedenker)

SLEUVEN IN DE PRAKTIJK BIJ WENR (2023 – 2024)

- Praktijkproeven in gecontroleerde, wetenschappelijke setting (Sinderhoeve)
- Genummerde rode Am. rivierkreeften
 - 150 stuks per sloot (40 m lang)
- Verschillende condities
 - Stromende beek ($< 45^\circ$, 2 sleuven)
 - Poldersloot/ stadswater ($< 60^\circ$, 1 sleuf)
- Resultaten (Roessink et al., 2024):
 - Efficiëntie wegvangen: 73,3 – 75%
 - Invangefficiëntie sleuf: 93%
 - Kleine ($< 6\text{cm}$) en grote ($> 8\text{cm}$) dieren
- Bijvangst?
 - Proeven met pootaal = geen bijvangst!
 - geen nadelig effect op migratie

© F. Ottburg

- Samenwerking: WSBD (trekker en bedenker), WSDD, HHSK, HHD en WENR (uitvoerder)

- Onderzoek: maart/ april – november 2025
 - In samenwerking met vrijwilligers TWM + WENR + WSBD collega's
- Inventariseren naar populatie kreeften in de Oude Leij (lokaal) + functionaliteit kreeftensleuven
- **Pilot:** Rekeninghoudend met huidig beleid + dierenwelzijn!
 - ➔ Doel: Onderzoek naar toepasbaarheid kreeftensleuven in de praktijk in een beekstelsysteem

© Michiel Cornelis

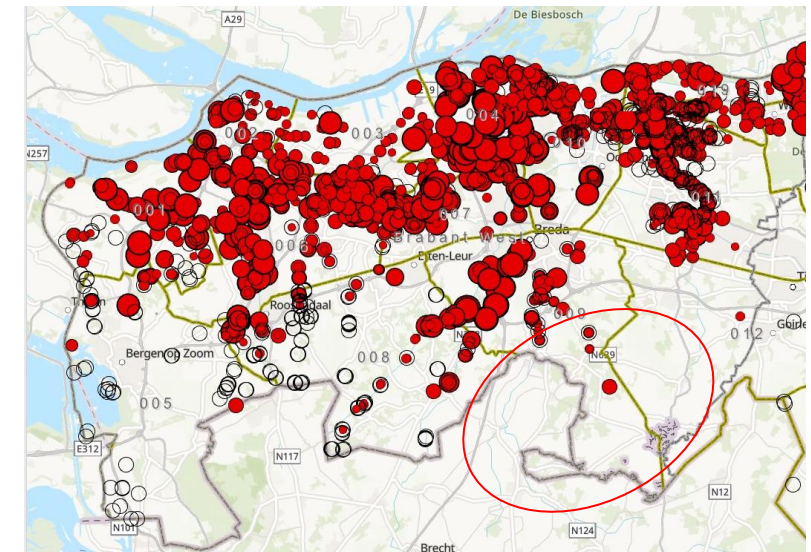
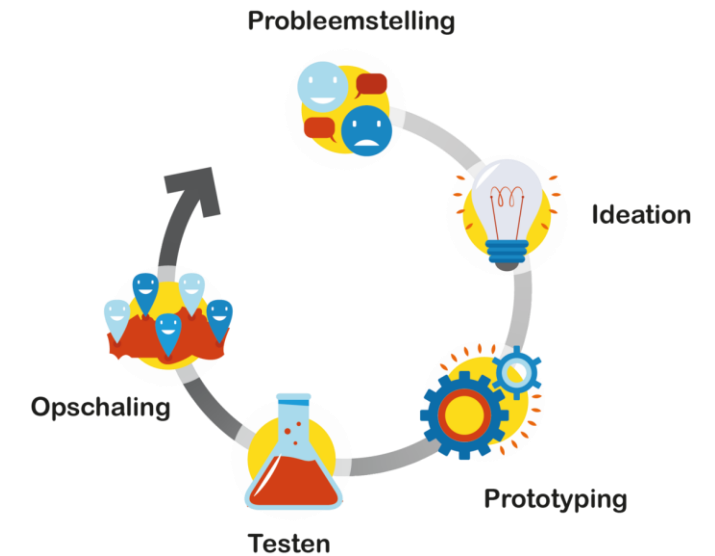

CONCEPT RESULTATEN 2025

- Definitieve rapportage wordt voorjaar 2026 verwacht.
 - Tussentijdse concept resultaten:
 - Dagelijks kreeften in opvangbakken:
 - min: 0 -> door droogte
 - max: 55 (na droogte – half september)
 - Beiden soorten: Meer rode Am. dan Calif.
 - Bovenstroomse sleuf vangt meer
 - Overdag ook beweging richting oploophuis
 - Erg droog jaar!!!
 - Invloed op resultaten?
- → Samenwerking met WENR en vrijwilligers
TWM + WSBD collega's!

- Strategie omgang rivierkreeften (en krabben) voor WSBD
 - Overleg met Prov. Brabant en collega waterschappen (Brabant breed)
 - Onder geldend beleid en wetgeving + verantwoordelijkheden
 - Voordeur afsluiten + focusgebieden aanduiden
- Opschaling kreeftensleuven
 - Kosten- batenafweging + combinatie met overige bekende methodieken (bv. fuiken voor bereiken drempelwaarde);
 - Intussen inzet op monitoring in nog niet bezette gebieden door rivierkreeften (bv. Boven Mark + Merkske) + onderzoek plaatsing kreeften-krabbensleuf op deze locatie (?).
- Onderzoekspilot in poldergebied (?)

VRAGEN?

MICHIEL CORNELIS (SNR. ECOLOOG WSBD)

MAIL: M.CORNELIS@BRABANTSEDELTA.NL